

Lėktuvo ir paukščio susidūrimas yra ypatinga aplinkybė, dėl kurios oro vežėjas gali būti atleistas nuo pareigos mokėti kompensaciją skrydžio atidėjimo ilgam laikui atveju

Vis dėlto, jeigu įgaliotas ekspertas po susidūrimo konstatavo, kad atitinkamas lėktuvas yra tinkamas skraidyti, vežėjas negali teisinti atidėjimo nurodydamas būtinybę atlikti antrą patikrą

2013 m. rugpjūčio 10 d. Marcela Pešková ir Jirí Pešká ketino Čekijos oro transporto bendrovės *Travel Service* lėktuvu skristi iš Burgaso (Bulgarija) į Ostravą (Čekijos Respublika). Prieš pakildamas skrydžiui į Ostravą šio skrydžio lėktuvas jau buvo atlikęs reisu iš Prahos į Burgasą, iš Burgaso į Brno (Čekijos Respublika) ir iš Brno į Burgasą.

Skrendant iš Prahos į Burgasą buvo nustatytas vožtuvo techninis gedimas. Jį šalinant teko sugaišti 1 val. 45 min. Po to, *Travel Service* teigimu, lėktuvui skrendant iš Burgaso į Brno nusileidimo metu jis susidūrė su paukščiu ir dėl to reikėjo atlikti orlaivio techninės būklės patikrą. Pirmą kartą šią patikrą atliko įgaliota vietos bendrovė. Tačiau lėktuvo savininkė, bendrovė *Sunwing*, pareikalavo, kad *Travel Service* technikas atvyktų į Brno iš kito Čekijos miesto ir patikrintų, ar lėktuvas yra iš tikrųjų tinkamas skraidyti. Galiausiai atlikus abi šias patikras nenustatyta jokių sugadinimų, dėl kurių galėtų kilti abejonių dėl lėktuvo tinkamumo skraidyti.

Dėl šių dviejų nenumatytų įvykių lėktuvas, kuriuo skrido M. Pešková ir J. Pešká, į Ostravą atvyko pavėlavęs 5 val. 20 min.

M. Pešková ir J. Pešká kreipėsi į *Obvodní soud pro Prahu 6* (Prahos 6-asis apylinkės teismas, Čekijos Respublika) ir pareikalavo *Travel Service* sumokėti 6 825 CZK (maždaug 250 EUR). Jų teigimu, pagal Sąjungos reglamentą dėl kompensacijų oro transporto keleiviams¹, kaip jį aiškina Teisingumo Teismas², jie turi tokią teisę į kompensaciją, nes jų skrydžio lėktuvas į paskirties vietą atvyko pavėlavęs 3 val. ar daugiau.

Tokiomis aplinkybėmis *Obvodní soud pro Prahu 6* pateikė Teisingumo Teismui kelis klausimus. Čekijos teismas, be kita ko, siekė išsiaiškinti, ar lėktuvo ir paukščio susidūrimas yra ypatinga aplinkybė, dėl kurios oro transporto bendrovė gali būti atleista nuo pareigos mokėti kompensaciją skrydį atidėjus trims ar daugiau valandų. Iš tiesų pagal reglamentą ir Teisingumo Teismo jurisprudenciją oro vežėjas neprivalo mokėti kompensacijos, jeigu skrydis atidėtas dėl ypatingų aplinkybių, kurių nebūtų buvę galima išvengti net tuo tikslu ėmusiis visų pagrįstų priemonių.

Šiandien priimtame sprendime Teisingumo Teismas visų pirma primena, kad ypatingos aplinkybės, kaip jos suprantamos pagal reglamentą, yra įvykiai, kurie dėl savo pobūdžio ar atsiradimo priežasčių nėra būdingi normaliai oro vežėjo veiklai ir kurių jis realiai negali kontroliuoti. Teisingumo Teismas taip pat primena, kad pirmalaikis tam tikrų lėktuvo detalių gedimas nėra ypatinga

¹ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 10).

² 2009 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Sturgeon* ([C-402/07](#) ir [C-432/07](#)), taip pat žr. Pranešimą spaudai Nr. [102/09](#).

aplinkybė, nes jis glaudžiai susijęs su orlaivio funkcionavimo sistema. Iš tiesų oro vežėjai yra atsakingi už lėktuvo priežiūrą ir tinkamą funkcionavimą.

Tačiau Teisingumo Teismas pareiškia, kad lėktuvo ir paukščio susidūrimas ir dėl jo galbūt padaryti sugadinimai nėra glaudžiai susiję su orlaivio funkcionavimo sistema, todėl toks susidūrimas dėl savo pobūdžio ar atsiradimo priežasčių nėra būdingas normaliai oro vežėjo veiklai ir šis jo realiai negali kontroliuoti. Taigi **lėktuvo ir paukščio susidūrimas yra ypatinga aplinkybė, kaip ji suprantama pagal reglamentą.**

Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas primena, jog oro vežėjas atleidžiamas nuo pareigos mokėti kompensaciją, tik jeigu jis gali įrodyti, kad, viena vertus, skrydis atšauktas arba atidėtas trims ar daugiau valandų dėl ypatingos aplinkybės, kurios nebūtų buvę galima išvengti net ėmusi visų pagrįstų priemonių, ir, kita vertus, buvo imtasi visų priemonių siekiant išvengti atitinkamo skrydžio atšaukimo arba atidėjimo trims ar daugiau valandų dėl ypatingų aplinkybių, su kuriomis susidūrė šis vežėjas.

Dėl to, ar *Travel Service* **po susidūrimo** ėmėsi visų pagrįstų priemonių siekdama išvengti jos skrydžio atidėjimo, Teisingumo Teismas pažymi, kad, atrodo, atitinkamą lėktuvą Brno oro uoste patikrino šiuo tikslu pagal taikomus teisės aktus įgaliotas vietos ekspertas. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas mano, jog **nebuvo būtina atlikti antrą patikrą siekiant įsitikinti, kad orlaivis tinkamas skraidyti, todėl skrydžio atidėjimo dėl tokios patikros** negalima pateisinti kalbant apie reglamente numatytą pareigą mokėti kompensaciją.

Dėl to, ar *Travel Service* ėmėsi visų pagrįstų priemonių siekdama užkirsti kelią atitinkamam susidūrimui, Teisingumo Teismas pabrėžia, kad **šis vežėjas negali būti įpareigojamas imtis priemonių, kurios, atsižvelgiant į jo įmonės pajėgumus, pareikalautų nepakeliamos aukos.** Tačiau, nors **gali būti reikalaujama, kad oro vežėjas imtųsi tam tikrų prevencinių priemonių galimai susidūrimo su paukščiais rizikai sumažinti ar net užkirsti jai kelią, šis vežėjas nėra atsakingas už tai, kad kiti subjektai** (kaip, be kita ko, oro uostų valdytojai ar kompetentingi skrydžių vadovai) **nesilaiko savo pareigų imtis jų kompetencijai priklausančių prevencinių priemonių.**

Galiausia Teisingumo Teismas konstatuoja, kad jeigu lėktuvas vėluoja atvykti ilgą laiką ne tik dėl ypatingos aplinkybės, kurios nebuvo galima išvengti situacijai pritaikytomis priemonėmis ir dėl kurios oro vežėjas ėmėsi visų pagrįstų priemonių siekdamas išvengti šios aplinkybės (lėktuvo ir paukščio susidūrimo) pasekmių, bet ir dėl kitos aplinkybės, dėl kurios susiklostymo jis yra atsakingas (lėktuvo techninė problema), su ypatinga aplinkybe susijusio skrydžio vėlavimo laikas turi būti atimamas iš viso lėktuvo vėlavimo atvykti laiko siekiant įvertinti, ar vežėjui priskiriama vėlavimo dalis yra lygi trims ar daugiau valandų ir dėl to reikia mokėti kompensaciją.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106